

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Monika Radimecká
397584, Psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.
Mgr. Jan Širůček, Ph.D.

Datum odevzdání: 29. 4. 2016

Fakulta sociálních studií MU, 2015/2016

Pro zpracování seminární práce jsem si zvolila článek s názvem „*Muži, co sdílí selfie na internetu, vykazují známky psychopatie*“. Článek vyšel počátkem roku 2015 na serveru Lidovky.cz a byl napsán na základě studie „*The Dark Triad and trait self-objectification as predictors of men's use and self-presentation behaviors on social networking sites*“. Studie pochází z prosince 2014 a jejími autorkami jsou Jesse Fox a Margaret C. Rooney.

Shrnutí studie

Cílem studie bylo prozkoumat prediktory využívání sociálních sítí, sdílení selfie a upravování fotografií. Výzkumu se účastnilo 800 mužů (N=800), přičemž jejich věk byl v rozmezí 18-40 let (M=29,29, SD=6,52).

Studie chtěla zjistit, zda těmito prediktory mohou být sebeobjektivizace a temná triáda (narcismus, machiavellismus, psychopatie), proto bylo nutné použít různorodé metody pro jejich změření.

V testu na měření míry sebeobjektivizace měli muži přiřazovat body tělesným rysům a seřadit je podle toho, za jak důležité je považují (od nejméně důležitých po ty nejvíce důležité). V potaz se brala důležitost podle vzhledu a podle zdatnosti. Výsledný skóre vznikl odečtením sečtených skóre pro zdatnost od sečtených vzhledových skóre. Minimum bylo -25 a maximum 25 bodů, přičemž čím vyšší byl skóre, tím větší byla míra sebeobjektivizace (M=-5,22, SD=12,07).

Dále byl zařazen test pro změření temné triády (narcismus, machiavellismus, psychopatie). Tento test s názvem *Dirty Dozen* obsahuje dvanáct otázek, přičemž na každý rys se ptají čtyři z nich. Muži odpovídali na škále od jedné do pěti (1=vůbec nesouhlasím, 5=naprosto souhlasím). Výsledky měření jsou: narcismus – M=2,96, SD=0,96, $\alpha=0,85$; psychopatie – M=2,54, SD=1,00, $\alpha=0,83$; machiavellismus – M=2,42, SD=1,08, $\alpha=0,90$.

Pro výzkum bylo také podstatné zjistit, kolik času tráví muži na sociálních sítích. Protože pár mužů udalo velmi vysoké hodnoty (i 16h denně), byly tyto extrémní ořezány, a průměrný čas v minutách za den tak byl M=78,73 (SD=106,18).

V dotazníku se objevila i otázka, kolik selfie muži za poslední týden pořídili a sdíleli na sociálních sítích (M=0,56, SD=2,33, min=0, max=30). Dotazník se také ptal na to, kolik ostatních fotografií během týdne pořídili, čímž vznikla kontrolní proměnná (M=1,45, SD=5,13, min=0, max=75).

V potaz byly brány i informace o tom, jestli a jak muži své fotografie předtím, než je sdílejí, upravují. Muži pak odpovídali na pětistupňové škále, kdy 1=nikdy a 5= často (M=1,37, SD=1,16).

U všech výše uvedených statistik byl zjištěn Pearsonův korelační koeficient. Nejtěsnější vztah se ukázal mezi machiavellismem a psychopatií ($r=0,68$). Nejméně těsný pak mezi sebeobjektivizací a focením a také mezi věkem a pořizováním fotografií ($r=0,03$).

Shrnutí článku a porovnání se studií

Hned titulek článku nám tvrdí, že muži, kteří sdílejí selfie na internetu vykazují známky psychopatie. Titulek naprosto ignoruje ostatní proměnné, kterými se studie zabývala a navíc informaci podává jako fakt. Už tady vidíme, že se autor spíše než o přesnost snaží o upoutání pozornosti.

Jakmile přejdeme ke čtení samotného článku, máme tu další nesrovnalost. Autor opomíjí, že ve studii byl vzorek tvořen pouze muži a výsledky generalizuje na celou populaci. Studie podle tohoto odstavce poukázala na to, že u lidí, kteří na internetu sdílí své selfie je větší pravděpodobnost vykazování znaků psychopatie a dalších poruch osobnosti. Studie však zkoumala pouze to, zda spolu jednotlivé proměnné korelují a jestli psychopatie může být prediktorem pro sdílení selfie. Z článku se naopak čtenářovi může zdát, že sdílení selfie vede k tomu, že se u nás znaky psychopatie projeví.

Článek dále tvrdí, že míra sebeobjektivizace a psychopatické rysy rostou přímo úměrně se sdílením selfie. Při pohledu do studie však zjistíme, že korelace mezi sebeobjektivizací a sdílením selfie je $r=0,07$ a korelace mezi psychopatií a sdílením selfie je $r=0,17$. Ačkoliv vztah mezi těmito proměnnými existuje, z těsnosti korelace víme, že je marginální. Použit v tomto případě fráze typu „rostou přímo úměrně“ je pro čtenáře zavádějící.

Z celé škály prediktorů se článek zaměřuje pouze na vztah sebeobjektivizace, psychopatie a sdílení selfie na sociálních sítích. Jednou větou pak zmiňuje narcismus. Podle článku narcistní jedinci své fotky upravovali, zatímco ti se sklonem k psychopatii chtěli vidět své fotografie na internetu ihned. Korelace mezi narcismem a upravováním fotografií je $r=0,19$. Korelace mezi psychopatií a upravováním fotografií je $r=0,10$. Upřímně, pokud si v článku přečtu takové tvrzení, čekala bych vyšší korelace a také větší rozdíl mezi nimi.

Na závěr bych už jen shrnula, že článek těsnost korelace velmi nadhodnocuje, a z potenciálních prediktorů si vybírá pouze ty, které se mu hodí. Sdílení selfie pak prezentuje jako příčinu vzniku psychopatických rysů. Autor článku tak dělá jednu ze základních chyb – korelace totiž neznamená kauzalitu.

Seznam zdrojů

Fox, J., Rooney, M. C. (2015). The Dark Triad and trait self-objectification as predictors of men's use and self-presentation behaviors on social networking sites. *Personality and Individual Differences*, 76, 161-165.

Lidovky.cz. (2015). *Muži, co sdílí selfie na internetu, vykazují známky psychopatie*. Staženo z http://relax.lidovky.cz/muzi-co-sdili-selfie-na-internetu-vykazuji-znamky-psychopatie-p7b-/veda.aspx?c=A150113_102905_ln_veda_ape

Dobrá, čtivá práce. Souhlasím se zcela bizarním nadhodnocováním vztahů. Nemohu ale souhlasit s obviněním z nemístného usuzování na kauzalitu. Díval jsem se do těch lidovek a nemám pocit, že by se tam někde naznačovalo, že selfie způsobují psychopatii.

Práci přijímám.

SJ